

РЕШЕНИЕ

№ 142

гр. Плевен, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, II ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВЕСЕЛА ЛЮБ. САХАТЧИЕВА

Членове: РЕНИ М. СПАРТАНСКА
КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ

при участието на секретаря А. Г. П.
като разгледа докладваното от КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ Въззивно гражданско дело № 20224400500684 по описа за 2022 година

Производство по чл.258 и следващите от ГПК.

С Решение № 439/06.12.2019 г., постановено по гр. дело № 104/2017 г. по описа на Районен съд – гр. Червен бряг, съдът е осъдил Застрахователно акционерно дружество ОЗК Застраховане“ АД – София с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. С., район „В.“ ж.к. „В.“ ул. С.С.“ *** *** представлявано заедно от членовете на Съвета на директорите А.П.Л. и Р.К.М. да заплати на М. Н. Н. от с. Р., ул. „С.“ *** с ЕГН ***** за претърпените неимуществени вреди от телесни увреждания сумата от 10 000.00 лв., представляваща обезщетение за причинените ѝ болки и страдания, вследствие на претърпяното телесно увреждане от ПТП от 30.10.2014 г., ведно със законната лихва, считано от 05.03.2015 г. /датата на изтичане на законоустановения срок по чл. 271 от КЗ до датата на плащането им.

Осъдил е Застрахователно акционерно дружество ОЗК Застраховане“ АД – София с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. С., район „В.“ ж.к. „В.“ ул. С.С.“ *** *** представлявано заедно от членовете на Съвета на

директорите А.П.Л. и Р.К.М. да заплати на М. Н. Н. от с. Р., ул. „С.“ *** с ЕГН ***** за претърпените имуществени вреди сумата от 1532.50 лв., представляваща извършени от М. Н. разходи за лечение, ведно със законната лихва, считано от 05.03.2014 г. до датата на плащането им.

Осъдил е Застрахователно акционерно дружество ОЗК Застраховане“ АД – София с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. С., район „В.“ ж.к. „В.“ ул. С.С.“ *** *** представлявано заедно от членовете на Съвета на директорите А.П.Л. и Р.К.М. да заплати на М. Н. Н. от с. Р., ул. „С.“ *** с ЕГН ***** сумата от 60,00 лв. направени съдебно деловодни разноски за съдебни удостоверения и явяване на свидетел.

Осъдил е Застрахователно акционерно дружество ОЗК Застраховане“ АД – София с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. С., район „В.“ ж.к. „В.“ ул. С.С.“ *** *** представлявано заедно от членовете на Съвета на директорите А.П.Л. и Р.К.М. да заплати на адвокат Б. К. Я. с ЕГН *****, вписан под № 1000074080 в Бургаска адвокатска колегия, с адрес гр. София, бул. „Ц.О.“, ***, *** адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищцата в размер на 875,98 /осемстотин седемдесет и пет лева и 98 ст./лева.

Осъдил е Застрахователно акционерно дружество ОЗК Застраховане“ АД – София с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр. С., район „В.“ ж.к. „В.“ ул. С.С.“ *** *** представлявано заедно от членовете на Съвета на директорите А.П.Л. и Р.К.М. да заплати по сметка на Районен съд Червен бряг държавна такса върху уважените размери на гражданските искове в размер на 461.30 лв.

С Решение № 481/23.07.2020 г., постановено по възз. гр. дело № 307/2020 г. по описа на Плевенски окръжен съд е отменено Решение № 439/06.12.2019 г. на Районен съд – гр. Червен бряг, постановено по гр.д. № 104/2018 г., като вместо него е постановил:

Отхвърлил е като неоснователен предявеният от М. Н. Н., ЕГН ***** с постоянен адрес в с. Р., Община - Червен бряг, обл. Плевен, чрез пълномощника адв. Б. К. Я. със съдебен адрес в гр.С., бул.“Ц.О.“№14, ***, срещу ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. „С.С.“****, ***, иск за неимуществени вреди с правно основание чл.226 от КЗ /отм./ и цена 10 000.00 лв., като

неоснователен.

Отхвърлил е като неоснователен предявеният от М. Н. Н., ЕГН ***** с постоянен адрес в с. Р., Община -оЧервен бряг, обл. Плевен, чрез пълномощника адв. Б. К. Я. със съдебен адрес в гр. С., бул. „Ц.О.“ №14, ***, срещу ЗАД“ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление в гр. С., ул. „С.С.“ ***, ***, иск за имуществени вреди с правно основание чл.226 от КЗ /отм./ и цена 1532.50 лв., като неоснователен.

Осъдил е М. Н. Н., ЕГН ***** с постоянен адрес в с. Р., Община - Червен бряг, обл. Плевен, да заплати на ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление в гр. С., ул. „С.С.“ ***, *** на основание чл.78 от ГПК, разноси за две инстанции в размер на 1000.00 лв.

С Решение № 37/15.08.2022 г., постановено по т.д. № 496/2021 г., ВКС на Република България е прекратил производството по т. д. № 496/2021 г. на ВКС в частта по претенцията с правно основание чл. 226, ал. 1 КЗ /отм./, предявена от М. Н. Н. срещу „ЗАД ОЗК - Застраховане“ АД за заплащане на сума в размер 1 532, 50 лв. - обезщетение за причинени на ищцата имуществени вреди в резултат на ПТП, реализирано на 30.10.2014 г., ведно със законната лихва от 05.03.2014 г.

Отменил е в останалата част решение № 481/23.07.2020 г., постановено по в. гр. д. № 307/2020 г. на Окръжен съд Плевен и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на Окръжен съд – гр. Плевен.

При новото разглеждане на делото е образувано настоящото в.гр.д. № 684/2022 г. по описа на Плевенски окръжен съд.

Във въззивната жалба, подадена от ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД – гр. София срещу първоинстанционното решение на Червенобрежки районен съд се излагат твърдения, че Застрахователното дружество не следва да отговаря като застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ спрямо ищцата в първоинстанционното производство М. Н. Н. за обезвреда, тъй като събитието, което е причинило увреждането, не представлява застрахователен риск, покрит от тази застраховка.

На следващо място, във въззивната жалба се посочва, че застраховката „Гражданска отговорност“ покрива вреди, причинени от виновното поведение на водача на застрахования автомобил, но в процесния случай не е

доказано виновно поведение на същия, тъй като той е предприел рязко спиране, за да избегне ПТП, което изключва вината му по чл.45 от ЗЗД. Липсата на виновно поведение от водача е установено в наказателното производство.

Въззивникът счита, че решението е порочно и защото съдът е уважил исковете в прекалено завишен размер, с което неправилно е приложил разпоредбата на чл.52 от ЗЗД.

Ответницата по въззивната жалба – въззиваемата М. Н. Н., чрез пълномощника си - адв. Б. Я. е депозирала писмен отговор, в който е изразила становище за неоснователност на същата. Въззиваемата навежда съображения за неправилност на аргументите, изложени от въззивника, като изразява становище, че първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно. Районният съд е извършил всички необходими действия, за да гарантира пълноценното упражняване на процесуалните права на страните по делото. Правилното провеждане на процедурата по делото гарантира и правилното му решаване, както и издържаната мотивировка на обжалвания съдебен от гледна точка възприемането и интерпретирането на доказателствата, с оглед на което и решението е правилно и законосъобразно. Моли съда, да отхвърли въззивната жалба и да потвърди първоинстанционното решение.

В съдебно заседание от 22.03.2023 г., въззивникът ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД – гр. София не изпраща процесуален представител.

В съдебно заседание от 22.03.2023 г., въззиваемата М. Н. Н. не се явява, представлява се от процесуалния си представител – адв. Б. Я. от АК – гр. Бургас, който развива съображения по същество и моли, да бъде оставено в сила първоинстанционното решение, като валидно, допустимо и правилно, тъй като фактическата обстановка е правилно установена от Районния съд и правилно въззивното дружество ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД – гр. София е подведено под отговорност.

Окръжният съд, като прецени доводите, изложени в жалбата и доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от активно легитимирана страна, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е частично основателна.

Съгласно нормата на чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното първоинстанционно решение е валидно, тъй като не е постановено в нарушение на правни норми, които регламентират условията за валидност на решенията – постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определеното съдържание.

Предметът на настоящето производство обхваща решението в неговата цялост.

Правилно и обосновано на събраните по делото доказателства РС-Плевен е приел за изяснена фактическата обстановка, която накратко е следната:

На 30.10.2014г. въззивамата М. Н. пътувала като пътник в автобус с ДК№***, собственост на „Алекс ОК“-ЕООД-В. Търново, управляван от свидетеля И.Т. И., движещ се по маршрута В.Търново – Горна.Оряховица. След влизане на пътниците в Г.Оряховица, в превозното средство, останала само ищцата, която пътувала за ж.п. гарата. В близост до спирката се намира училище. Микробусът потегля. В този момент въззиваемата е станала за да се придвижи по-напред в превозното средство. В същото време, в близост до пешеходната пътека се гонели деца. Едно от тях посегнало да хване друго и последното побягнало към пътното платно. Тогава водачът спрял рязко и чул изтропване в купето, за което след това е разбрал, че е от падането на пътничката – ищцата М. Н.. Същата е паднала между седалките и е изпитвала силни болки. Водачът се е обадил на тел.112, дошла е линейка, която е откарала ищцата в медицинско заведение.

В резултат на падането, ищцата е претърпяла средна телесна повреда – счупване на дясната ръка. Окончателната диагноза е „Фрактура хумери дextrа RSOM кум локинг найл Остеопластика. Извършена ѝ е операция.

В следствие на ПТП на ищцата е причинена временна нетрудоспособност в продължение на 201 дни, установена с експертно решение на ТЕЛК-Плевен №1888/28.07.2015.

Образуваното срещу водача Иван И., досъдебно производство

№454/2017г. по описа на РУ-Г.Оряховица е прекратено с влязъл в сила акт, поради липса на престъпление по чл.343,ал.1,б.“б“, пр.2 във вр. чл.342, ал.1 от НК. Не е ангажирана и административно-наказателна отговорност на същия по ЗДвП.

Също така поделото безспорно е установен факта, че автобус с ДК№***, собственост на „Алекс ОК“-ЕООД-В. Търново е притежавал валидно сключена задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците в обществения транспорт по полица №06214000001963 към датата на настъпване на събитието.

При така установените фактически обстоятелства, спорни остават въпросите – дължи ли застрахователят обезщетение за причинените на въззиваемата имуществени и неимуществени вреди, от застрахования при него автомобил извършващ превоз на пътници, налице ли е виновно поведение на водача, в какъв размер следва да е обезщетението за неимуществени вреди?

След връщане на делото въззивният съд е изпълнил дадените с отменителното решение на ВКС указания, като е назначил съответната експетиза.

Според въззивния състав обаче са налице процесуални нарушения, допуснати от първата инстанция, които са довели до постановяване на недопустимо решение по непредявен иск и при нередовна искова молба.

Съществен в случая е въпросът относно приложимият материален закон. Тъй като твърдяното в ИМ произшествие е станало на 30.10.2014г., а правопораждащият факт е застрахователно събитие, то и приложимият закон е Кодекса за застраховането действащ към тази дата и отменен считано от 01.01.2016г.

Съгласно така действащия кодекс в зависимост от начина им на възникване, застраховките срещу злополука могат да бъдат доброволни или задължителни. Задължителното застраховане произтича от нормативно установено задължение за застраховане и възниква по силата на застрахователен договор, сключен в изпълнение на това задължение. При този вид застраховане юридически или физически лица, които са собственици или наематели на превозни средства /застраховащи/ сключват два вида застраховки чл.249 КЗ /отм./ – Гражданска отговорност на автомобилистите в

полза на всяко трето лице, извън причинилото вредите, а в полза на пътниците в средствата за обществен транспорт, договор за застраховка "Злополука", по силата на който срещу заплащане на премия, застрахователят се задължава да поеме застрахователна закрила на живота, здравето и телесната цялост на застрахованите лица срещу събития, свързани с увреждането на здравето или смърт и при настъпване на злополука, в резултат на която са причинени смъртта, телесната повреда или загубата на трудоспособността, да заплати на застрахования уговорената застрахователна сума. Застрахователното покритие обхваща смърт или трайна загуба на трудоспособност на пътник, настъпила по време на пътуване, като право на застрахователна сума при настъпване на събитието имат застрахованите пътници – чл.276-279 от КЗ/отм./

Въз основа на събраните по делото доказателства става ясно, че въззиваемата Н. притежава качеството на пътник в обществен транспорт по смисъла на чл.277 ал.2 от КЗ /отм./ - лице което се намира в превозно средство извършващо обществен транспорт. Същата е представила и редовен билет издаден в съответствие с чл.39 ал.1 т.1 от Закона за автомобилните превози л.26 от делото на РС-Червен бряг. Описаните от нея обстоятелства за получено нараняване именно в това й качество и в средство извършващо обществен транспорт, ангажира отговорността на застрахователя по застраховка „Злополука“ на пътниците в обществения транспорт по полица №06214000001963.

В действащия тогава КЗ /отм./ е предвиден специален ред за предявяване на претенция по тази застраховка, който е различен от този по чл.226 от КЗ /отм./, а именно по чл.279 ал.2 от КЗ /отм./

Съобразно нормата на чл. 154, ал. 1 ГПК, доказателствената тежест по иска с правно основание чл. 279, ал. 2 КЗ (отм.) е за ищеца. Същият следва при условията на пълно и главно доказване да установи наличието на сключен договор за застраховка "Злополука на пътниците в обществения транспорт" по отношение на процесния автобус, наличие на реализирано застрахователно събитие, съставляващо покрит риск по този договор, настъпилите от застрахователно събитие вреди, чието обезщетяване е предмет на делото, причинно-следствената връзка между същите и механизма на произшествието, тяхното естество и размер. По отношение на лихвите

ищецът следва да докаже наличието на изискуемо и с настъпил падеж парично задължение, което не е платено. Извън това в тежест на всяка от страните е да установи фактите и обстоятелствата, от които черпи благоприятни за себе си правни последици.

Правната квалификация на иска е дейност на съда и се осъществява въз основа на посочените в ИМ фактически обстоятелства. В решението си РС-Червен бряг изрично е приел, че ищцата пътник претендира обезщетение от застрахователя на автомобила, в който е пътувала, без обаче да обърне внимание, че този автомобил е за обществен транспорт, но дори и при така приетото е квалифицирал исковете по чл.45 от ЗЗД и чл.52 от ЗЗД. Искове с такава квалификация могат да се насочат само към конкретното виновно физическо лице причинило вредите, но не и срещу възложителя на работа /превозвач/, а още по-малко срещу застрахователя.

Така дадената квалификация на исковете е неправилна и е следствие на разминаването във фактическите твърдения в ИМ. В нея ищцата се позовава на качеството си на пътник притежаващ билет /договор за превоз на пътници/, сочи, че претендира обезщетението от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ и същевременно се позовава на писмо от фирмата превозвач до застрахователя по застраховка "Злополука на пътниците в обществения транспорт".

При това положение настоящия състав счита, че според заявените фактически обстоятелства искът се явява с правно основание чл.279 ал.2 от КЗ /отм./, а не по чл.45 и чл.52 от ЗЗД, както е прието в първоинстанционното решение. В отмененото предходно въззивно решение е приета правна квалификация по чл.226 от КЗ /отм./, която по принцип не е изключена, но първо следва да бъде изведена от фактическата обстановка, а и предметът на доказване е различен, защото обхватът на застрахователно покритие визиран в чл.267 от КЗ /отм./ е различен.

Правилната квалификация на иска обаче следва да бъде определена от съответния първоинстанционен съд, въз основа на ясна и конкретна искова молба, като при несъответствие между изложените факти и обстоятелства и искания същата следва да се остави без движение за конкретизирането им. В случая следва да бъдат посочени въз основа на какъв договор /Гражданска отговорност или злополука на пътниците/ се претендират от съответното

застрахователно дружество обезщетенията, като съответно се представят доказателства за неговото наличие. След изясняване твърденията на ищцата следва да се квалифицират исковете по съответната правна норма, като се дадат и ясни указания за разпределяне на доказателствената тежест между страните.

Постановявайки своето решение по непредявен иск, съдът е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, която води до неговата недопустимост. Такова решение следва да бъде обезсилено. Делото следва да се върне на първата инстанция за последващи процесуални действия – ново разглеждане от друг състав. Въззивният съд не може да се произнесе по повдигнатите с жалбата въпроси по същество на спора, в това число за виновното причиняване на вредите от страна на служител на застрахования, тъй като на практика по делото е налице нередовна искова молба, която не може да основе валиден съдебен процес, който да приключи с произнасяне по същество по спорните въпроси. Следва след връщане на делото РС-Червен бряг да съблюдава дадените с настоящето решение указания относно процесуалната легитимация на страните и правната квалификация на иска, като при приключване по същество на спора се съобразят и направените досега разноски.

С оглед всичко гореизложено, Окръжният съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА на осн. чл.270 ал.3 от ГПК Решение № 439/06.12.2019г., постановено по гр. дело № 104/2017 г. по описа на Районен съд – гр. Червен бряг, като процесуално НЕДОПУСТИМО – постановено по непредявен иск.

ВРЪЩА делото на РС-Червен бряг за ново разглеждане от друг състав.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщението до страните, че е изготвено по реда на чл.280 и следващите от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____